

Monumenten jaarverslag 2023

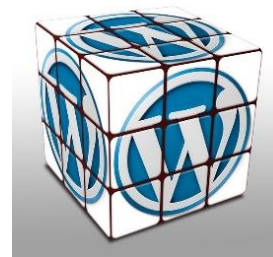
Gedurende het verslagjaar bestond de Werkgroep Monumenten uit de volgende leden: Leo Smits, Stan van der Plas, Anja Pieters, Anja Matheeuwsen, Peter Slenders, Jo Heesakkers en Frank Walkate (coördinator). Per december trad Ingrid van der Linden als nieuw lid toe tot de werkgroep, met nu dus in totaal 8 leden.

Bijeenkomsten werkgroep

In 2023 waren er 12 bijeenkomsten: elke vierde donderdag van de maand, met als locatie het Schepenhuis. Daarnaast waren er bijeenkomsten met een beperkt aantal leden van de werkgroep met betrekking tot speciale onderwerpen zoals onderhoud kerkhoven, Nyrstar, en website Heemkundekring. Hierna een opsomming van de meest van belang zijnde activiteiten.

Website.

In 2023 is serieus werk gemaakt m.b.t. vernieuwing van de website van de Heemkundekring. Hierbij worden alle werkgroepen betrokken waarbij uit elke werkgroep een lid deelneemt aan de besprekingen. Vanuit onze werkgroep is dat Jo Heesakkers. De vernieuwing staat onder leiding van Frank Walkate. Verwachting is dat de vernieuwde website in de eerste helft van 2024 gereed komt.

Pompstation Nyrstar.

Met het formeren van een werkgroep bestaande uit Nyrstar, Buurtplatform 'Dorplein Uniek' en de Heemkundekring is een begin gemaakt m.b.t. het behoud van het pompstation van Nyrstar aan het Ringselven in Budel-Dorplein. Dit pompstation dateert uit de beginjaren van de zinkfabriek. De Heemkundekring wordt hierin vertegenwoordigd door onze leden Stan van der Plas en Jo Heesakkers. Verwacht wordt dat in 2024 gestart kan worden met de restauratiewerkzaamheden mits voldoende financiële steun verkregen wordt. 'Dorplein Uniek' neemt hierin het voortouw.

RK Kerkhoven.

Op de kerkhoven OLV Visitatie (Budel) en St. Gertrudes (Maarheeze) zijn de geadopteerde graven schoongemaakt ten tijde van Allerzielen.

Tevens is besloten om in Budel-Schoot geen graven te adopteren. Reden: in Budel-Schoot worden geen graven geruimd. In Budel-Dorplein en Soerendonk worden geen graven geadopteerd omdat hier geen graven aanwezig zijn die voldoen aan de gestelde criteria voor adoptie.

Kerkhof NH Kerk

In 2023 zijn voorbereidingen gestart met het kunnen realiseren van een aantal noodzakelijke renovatiewerkzaamheden.

Hierover heeft een gesprek plaatsgevonden met bestuurders van de RK-parochie en van de NH-Kerk, alsmede met de gemeentelijk ambtenaar op gebied van erfgoed en monumenten.

Als leidraad om tot realisering te komen geldt de inventarisatie/rapportage van "Monumentenwacht Noord-Brabant" en de offerte van "Klooster en Beeld" uit Bergeijk.

Financiële bijdragen zijn inmiddels toegezegd door Gemeente Cranendonck € 4.026,88 en vanuit Heemkundekring € 1.000,00 (uit gift vorig jaar). Instanties die mogelijk kunnen/willen bijdragen worden door het bestuur benaderd om het financiële plaatje volledig rond te krijgen. Naar verwachting komt de renovatie in 2024 gereed.

Geschiedschrijving: Ons lid Leo Smits is gestart met onderzoek en geschiedschrijving van dit kerkhofje. Gereed: 2024.

Nieuwsbrief.

In april is onze werkgroep gestart met een Nieuwsbrief, speciaal met nieuws uit onze werkgroep en ook bedoeld om

alle in onze kring actieve werkgroepleden te informeren over onze activiteiten; in april verscheen de eerste Nieuwsbrief. Auteur is Stan van der Plas. De bedoeling is dat alle werkgroepen deze nieuwsbrief ontvangen via het secretariaat. Elk kwartaal zorgt Stan dat een volgende nieuwsbrief wordt uitgegeven.

Monumenten.

Cranendonck herbergt vele monumenten. Tijdens het verslagjaar zijn 'kleine' monumenten geregistreerd en gefotografeerd door Anja Matheeuwsen en Anja Pieters. Aan het gemeentebestuur is aandacht geraagd voor behoud van de Rijks- en Gemeentelijke monumenten in Cranendonck. 'Zorgenkindjes' zijn er een aantal zoals 'hoe behouden we het beschermde dorpsgezicht Budel-Dorplein' waar met regelmaat (ver)bouwwerkzaamheden plaatsvinden zonder voldoende rekening te houden met het 'dorpsgezicht' en monumenten, waarvan de eigenaar soms weinig behoefte heeft deze te onderhouden. De gemeente heeft om e.e.a. in goede banen te leiden als gesprekspartner voor onze werkgroep een ambtenaar benoemd te weten dhr. Chris Kalisvaart. Frank heeft inmiddels de nodige 'knelpunten' met betrekking tot onderhoud monumenten bij hem aan de orde gesteld.

Celdeur

Een celdeur van het vroegere cellencomplex in het oude gemeentehuis, die enkele jaren geleden na een zoektocht werd 'terug gevonden', is in 2023 geplaatst in het Schepenhuis. Niet op de oorspronkelijk plaats, want de cellen zijn in het verleden uit het gebouw verwijderd. De deur kreeg een plaats achter plexiglas op de verdieping, zodat die voor iedereen – met een toelichting – zichtbaar is.

Burghtterrein en Heilig Hartbeeld.

Tijdens opgravingen op het voormalig Burghtterrein zijn o.a. overblijfselen van een oude waterput gevonden. Deze zijn tijdelijk opgeslagen in voormalig pompstation aan de Maarheezerweg/Broekkant.

In de loods van gemeentewerken is een Heilig Hartbeeld gevonden afkomstig van het voormalig klooster in Budel. Het beeld is vooralsnog opgeslagen in het hiervoor genoemd pompstation.

Open Monumentendag.

Tijdens OMD heeft ons lid Stan van der Plas zijn boerderij, zijnde een gemeentelijk monument, opengesteld voor het publiek. Tijdens deze dagen exposeerden onze leden Peter Slenders en Jo Heesakkers schilderijen en tekeningen van monumenten in zijn boerderij.

Naamstelling zalen in De Borgh.

Op verzoek van De Borgh heeft de Monumentenwerkgroep voor een zestal zalen beschrijvingen gemaakt met betrekking tot de namen die aan deze ruimten waren toebedeeld. Door middel van tekst kunnen bezoekers de geschiedenis c.q. achtergrond lezen waarom de ruimten die naam dragen.

Tot slot.

De Werkgroep Monumenten benadrukt nogmaals dat zij zich mede ten doel stelt om de inwoners, c.q. belangstellenden op de hoogte te houden van haar werkzaamheden.

Namens de Werkgroep Monumenten
(Jo Heesakkers – Frank Walkate)